

Undervisningen for Landmænd

ved

den kgl. Vet. og Landbohøiskole ved Kjøbenhavn.

Da der ofte er blevet rettet Spørgsmaal til os om, hvilke Betingelser der stilles for at kunne deltage i den landøkonomiske Undervisning ved Landbohøiskolen, og da den Mening findes almindelig udbredt, at det er nødvendigt forud at have taget Forberedelsesexamen eller endog at maatte tage en Afgangsexamen til Skolen, saa skulle vi nu, da det nye Skoleaar nærmer sig (d. 23de August), kortelig gjøre Rede for den Plan, der er lagt for denne Undervisning.

Avgangen til Skolen staaer aaben for alle og enhver, mod Erlæggelse af et bestemt Honorar, uden forud at have taget nogen Examen enten ved Skolen, ved Universitetet eller noget andetsteds. Ogsaa Afgangsexamen fra Landbohøiskolen som Landbrugskandidat kan afsluderes uden tidligere at have ladet sig underkaste nogen Prøve, ja selv om man har studeret andetsteds og troer sig i Besiddelse af de nødvendige Kundskaber for at kunne bestaa Landbrugsexamen, er det tilladt at mælde sig til denne paa Landbohøiskolen.

Naar man derimod vil optages som fast Elev ved Skolen, hvorved man fortrinnsvis erholder Ret til at deltage i Undervisningen under Omstændigheder, hvor de Studerendes Antal er saa stort, at Høiskolens Lokaler ikke kunne rumme samme,

og hvorved man tillige erholder Adkomst til at søge de til Skolen henlagte Stipendier og Fripladser, da forbres der, som naturligt er, et Bevis for, at man er i Besiddelse af de nødvendige Kundskaber til paa en fyldestgjørende Maade at kunne drage Nytte af Undervisningen og af en mulig Pengeunderstøttelse, og et saadant Bevis bestaaer i, at man enten har bestaaet ved den mindre Forberedelsesexamen eller er Student eller Officeer i Armeens Linie, eller har bestaaet Afgangsexamen ved den militære Højskole, eller har bestaaet Afgangsexamen ved en dimissionsberettiget Realskole eller en anden Skole, som af vedkommende Ministerium har erholdt Tilslæbelse til at dimittere Elever til Landbohøjskolen*), eller at man paa anden fyldestgjørende Maade for Ministeriet har godtgjort at besidde det Forraad af Kundskaber, som hin Dimissionsexamen forudsætter, eller at man ved en lærd Skole har bestaaet 6te Klasse's Aarsexamen med „Godt“ til Hovedkarakter, eller at man har underkastet sig Afgangsexamen ved et Skolelærer-Seminarium, eller endelig at man har bestaaet den ved Lov af 15de Februar 1857 § 4 anordnede Skolelærerexamen. Der er altsaa en Mængde forskjellige Veie, ad hvilke man kan erholde Ret til at blive indstrevet som Elev paa Skolen, men iøvrigt er dette, som ovenfor sagt, ingenlunde nødvendigt, naar man ikke af pekuniære Grunde tvinges til at søge Stipendier, eller naar ikke, hvad endnu ikke er Tilfældet, Skolen er saa overfyldt, at den maa forbeholde Pladserne til de indstrevne faste Elever.

*) Disse Skoler ere fortiden følgende: Sorø og Horsens lærde Skole, Aarhus, Aalborg, Odense, Nykøbing og Roeskilde Katedralskoler, Thisted, Rønne, Slagelse, Helsingør, Næstved og Vordingborg Realskoler, det v. Westensteds Institut, Efterslægtskabskole, Borgerbydstolen, Maribo's Realskole og Melchior's Skole i København, Borgerbydstolen paa Christianshavn, Latin- og Realskolen paa Børnedsvej i København, Veile Amtsskole samt Landbrugsskolen paa Dagaard (tidligere Staarupgaard) og Agerbrugsskolen paa Næsgaard.

Naar nu hertil føies, at det staaer enhver frit for, hvorvidt han vil tage Afgangsexamen eller ikke, da vil det være indlysende, at Skolen har lagt saa faa Hindringer i Veien for dem, der vilde nyde Godt af Undervisningen, som vel er muligt.

Men det er da ogsaa paa den anden Side klart, at naar Skolen giver Afkald paa at stille bestemte Forbringere eller Paalæg i de her antydede Retninger til de unge Mennesker, som der ønske at erhverve sig theoretiske Kundskaber, saa kommer Ansvaret for, at de ere i Besiddelse af den nødvendige For-dannelse til at kunne drage fuld Nytte af Undervisningen og af den nødvendige Alvor og Udholdenhed til under Studiet at udfolde al den Flid, som uægtelig er nødvendig for i en saa kort Tid at fuldende et saa omfattende Studium, — saa kommer Ansvaret herfor til at hvile saa meget stærkere paa den Unge selv og paa de Forældre eller Værger, med hvis Tilløbelse eller paa hvis Foranledning han har søgt derhen. Da denne Sag, den unge Landmands Uddannelse, i det Hele taget er bleven saa varmt og grundigt omhandlet i en Række af Artikler*) i „Ugestrift for Landmænd“ af Rand. Segelcke, saa skulle vi her, hvor Hensigten kun er at give Underretning om Benyttelsen af den landøkonomiske Undervisning paa Landbo-høiskolen, blot kortelig fremhæve et Par Momenter, som vort fleraarige Forhold til Landbohøiskolen have lært os at lægge særlig Vægt paa.

Skolen meddele kun Fagdannelse, ved nemlig først at give Undervisning i Naturvidenskaberne og ved derefter, paa Basis af disse, at meddele en grundig Veiledning og Indsigt i de Principer, Love og Erfaringer, der ere de levende i Land-

*) Der ogsaa nu som særskilte Aftryk, under Titel af „De unge Land-mænds Uddannelse, som den er og som den burde være“, kunne faaes gennem Boghandelen, og som vi indtrængende anbefale til de Forældre og Værger, der skulle lægge en Uddannelsesplan for den Unge til vorbende Landmand.

bruget, Husdyrbruget og deres forskjellige Visag. Det vi i Almindelighed henføre under Begrebet „almindelig Dannelse“: et nøie Kjendskab til Historien, baade vore Forsædres og hele Menneſtehedens Levnetsløb, til det danske Sprog, dets Litteratur og en rigtig Brug af det i Tale og Skrift, til den ethnografiske, politiske og tildels fysiske Forb beskrivelse osv., maa selvfølgelig forud være erhvervet andetseds; denne Forudsætning maa kaldes afgjort nødvendig; en Undlæbelse deraf vil ikke blot vanskeliggjøre Eleven selve Studiet, men det vil tillige meget let bibringe ham en forstandsmæssig realistisk Gensidighed, som ganske vist i enkelte Tilfælde dog kan føre til Dhygtighed, men som ligesaa let fører til Fordærv, og som i hvert Fald meget ofte senere i Livet vil gjøre ham det vanskeligt at hæbde den Plads og Betydning i Samfundet, hvortil hans mulige Dhygtighed ellers vilde føre ham. Derfor, en god almindelig Dplysning forud, det er en nødvendig Betingelse, ikke blot for at forebde hans Studium, men ogsaa for senere at forebde ham Livet; og der habes allerede flere Exempler paa, at unge Menneſter, der ere komne til Landbohøjskolen for at studere, men som have manglet denne Forudbetingelse, selv have faaet Diet op derfor, lagt Studiet paa Skolen tilside, for først at fyldestgjøre denne Fordring, som baade de selv og deres Forældre forud burde stillet til dem.

Dernæst bør den Unge i flere Aar have deltaget i det praktiske Agerbrug, inden han sendes til Landbohøjskolen, hvor han i Reglen først bør komme i omtrent 18 Aars Alderen. Skolen forlanger det ikke, men den unblader aldrig stærkt at fremhæbe det som det ene Rigtige, naar den bliver spurgt. Og det er absolut nødvendigt, ikke blot fordi Læreren's Foredrag, navnlig i store Uffnit af de egentlige Fagvidenskaber, kun da ret frugtbringende kunne modtages af Eleven, naar denne stadig kan henføre, hvad der foredrages, til Billeber og Indtryk, som staa friske for ham fra det praktiske Liv, saa at det er en kjendt og ikke blot en tænkt Verden, der her bliver belyst og forklaret for ham, og hvis mange dunkle og ufor-

staaede Enkeltheder først da komme til at staa rigtig levende for ham. Men det er ogsaa af den Grund nødvendigt, at han forud har gennemgaaet en alvorlig Skole i det praktiske Agerbrug, at den Unge allerede tidlig skal vænnes til og øves i den Udholdenhed, Orden, Sparommelighed o. lg., som det praktiske Agerbrug fordrer, øves i alle de forskjellige Arbeider, ikke blot de store og, om vi saa maa sige, mere værdige, men ogsaa i de smaa og tilfyneladende ubetydelige, thi det er ikke blot Haandelaget og Fingerrærdigheden, man skal erhverve, men Resignation og Taalmodighed i Arbeidets Udførelse og Agtelse for alle Dele af Arbeidet og derved for alle de Arbeidere, som man senere faaer i sin Tjeneste, ere ligesaa nødvendige Udviklingsmidler; — det er kjedeligt for en Soldat at staa Skildvagt i en Garnisonsbby, og dog, — hvor meget vil Dvølsen heri ikke senere lette ham, naar han staaer som Vedet i Forpostkjaeden? — han er bleven øvet i Paapassenhed, i flere Timer at staa rolig paa et Sted med spændt Opmærksomhed og Speiden, uden at slappes eller trættes. Og endelig de Smaating i en Gaard, i et Agerbrug, der hver for sig ere Ubetydeligheder, men dog sammenkjædede først lade ham føle sig rigtig hjemme i sin Gjærning, — de læres bedst og lettest, naar man endnu ikke er bleven saa gammel, at man generer sig for at spørge Røgteren, Svinepasseren og Faaredrengen, lige saa let som Husbonden og Avlskarlen.

Endnu et Moment skulle vi fremdrage; det bør i Reglen stilles som en Fordring til den Unge, der gaaer til Landbohøjskolen, at han skal gennemgaa hele Kursus'et og tage Afgangsexamen. Det er rigtigt, at Skolen ei selv stiller denne Fordring, thi der gives Mennesker, der ere alvorlige nok og tilstrækkelig klare paa deres egne Evner og Fornødenheder, til at de derefter kunne afpasse Studiet, og som da ikke bør forhindres i at kunne lægge mere Vægt paa eet Fag end paa et andet, men for hele den større Hæder gjælder dette ikke, og her bør Forældrene eller Bærgerne stille Fordringerne. Der har desværre i denne Henseende viist sig en uforaarlig Efter-

giveness, dobbelt uforføarlig, fordi den Unge ikke blot intet lærer, thi en halv Viden er ikke bedre, ofte værre end ingen, men ogsaa fordi han derved let kommer i Vane at jadske med sin Tid, et Onde, der maaske er fuldt saa stort som det første. Man hører saa ofte sige: „Examen aabner jo ikke Udgang til noget Embede, og vi have da mere Nytte af at studere frit end at spænde os ind i de Forbringere, som denne vil stille til os.“ Denne Slutning synes rigtig og tages ofte i Forsvar selv af ældre Mænd, der have Modenhed nok til at oversee en Uddannelsesplan for den Unge; og dog tro vi bestemt, at den i de fleste Tilfælde, — der gives, som ovenfor sagt, Undtagelser —, er høist fordærlig, hvorom Erfaringerne ved Skolen tydeligere have overbevist os, og vi skulle derfor lidt nærmere omtale denne Sag, saameget mere som der paa den anden Side endnu ofte træffes Mennesker, der tillægge Examen en for stor Betydning, idet man ofte derefter har villet bedømme Folks Brugbarhed i det virkelige Livs Gjerning, hvorved man naturligvis let bliver uretfærdig; thi Examen kan kun være en Prøve af den Kundskabsmasse, som Eleven har samlet, men ingenlunde en Prøve for, hvorledes han vil forstaa at benytte denne i Livet; at saavel Lærere som Elever ved at tillægge Examen en sliq overdreven Betydning ofte fristes til at lægge for megen Vægt paa „at synes“, for lille paa „at være“, er tillige let forstaaeligt. Det er altsaa ikke for derefter at bedømme hans Dydighed, at vi mene, det bør paa lægges den unge Landmand paa Landbohøjskolen at tage Examen, men ligesom fordi Erfaringerne vise her som de fleste andre Steder, at den allerstørste Flethed maa have et sliq Prøve-maal for Die for at arbejde med stadig og usvækket Flid, og selv om man var vis paa, at han ikke af denne Grund behøvede et sliq Maal, saa vilde dog de fleste let ledes til at lægge et eller flere af de saakaldte „fjedelige“ Fag tilside, de Fag, hvis Nytte de ikke fra Begyndelsen indsee, men hvis Tilside-sættelse de dog saa ofte senere, og i Reglen da for sent, komme til at beklage. Som ovenfor sagt, det er kun herst saa, der

ere modne nok til selv at kunne lægge deres Undervisningsplan og vælge deres Fag, de allerfleste feile storlig ved selv at ville gjøre dette; og man skal vel mindes, at det ikke er en tilfældig sammenstillet Plan og Ordning af Undervisningen, som Skolen har lagt for hvert af de 3 Studiehalvaar, men at det er ifølge den omhyggeligste Prøvelse, det nøieste Overlæg og Samraad mellem de der ansatte Lærere, at denne Plan er lagt, at det stadig høves for Die, om mulige Forandringer skulle være nødvendige i den, og at man da aldrig undlader at foretage saadanne, naar man ad Erfaringens Vej er blevet overbevist om deres Hensigtsmæssighed; — den kan have Feil, — naturligvis — men den har ingen bevidst Feil, thi den vilde da strax blive rettet; det er derfor den, Eleven bør følge, og man bør ikke overlade ham, der endnu mangler Overblik paa de Fag, han skal til at lære, selv at gjøre Valget mellem de Forelæsninger, han vil høre, og de, han troer at kunne undvære. Desuden skulle vi vel mindes, at ved alle de Skoler, der ikke ubelukkende eller for største Delen gaa ud paa at opløse, — saaledes som f. Ex. flere af den nyere Tids Folkehøjskoler, — men tillige og væsentlig paa at give Eleven positive Data, som han senere skal kunne bruge i det praktiske Liv, der er det nødvendigt, at der gives ham en bestemt Tid til at samle og stille i indbyrdes Forbindelse alle de lærte Enkeltheder, hvorved de først ret komme til at støtte og belyse hinanden; — der maa en Modningstid til, før Afgrøden kan bringes i Hus, og en saadan Tid er for det første Forberedelsen til Examen, hvorom ogsaa Rand. Segelcke i den nævnte Afhandling nedlægger Vidnesbyrd, og dernæst, — hvad vi her stærkt skulle fremhæve, da Skolen heller ikke i den Retning stiller bestemte Forbringinger, om den end indtrængende udtaler Ønsket derom, — dernæst en Tid umiddelbart efter Examen til da ved et forfat frit Studium at fordøje det til Examen indsamlede Stof, saa at Kundskaberne fra at være tillærte, blive selvstændig klarede. En saadan Eftermodningsproces kan ganske vist gaa for sig udenfor Skolen, ude i Livet, og det hændes vel ogsaa

undertiden, at dette skeer, men Erfaringen lærer dog, at det praktiske Arbejde, naar Eleven umiddelbart efter Examen vender tilbage til dette, lægger — som iøvrigt er naturligt — saa stærkt Beslag paa hans Tid og Kræfter, at der ofte gaaer mere Svind end der kommer Fylde i hans theoretiske Viden. Vi tro derfor, at man vilde gjøre Ret i, efter Examens Afholdelse at give den Unge en sliq fri Studietid ved Skolen eller andetsteds i Løbet af nogle Maaneder eller et halvt Aar, naar han selv føler Trang dertil og udtaler Ønsket derom; han er nemlig da naaet saa vidt, at han nu med stor Fordel kan benytte det frie Studium.

Efter disse Bemærkninger skulle vi efter den Undervisnings- og Examensplan, der for nys er udgivet af Skolen, og som ved skriftlig Anmodning strax bliver sendt dem, der ønske at gjøre sig nøiere bekendt dermed, meddele følgende:

Udgifterne for Undervisningen beløbe sig for en Landbrugsstuderende til 20 Rd. halvaarlig, der betales forud. Enhver som fremlægger Bevis for at kunne optages som fast Elev ved Skolen betaler desuden 2 Rd. i Indskrivningsafgift. For Afgang til Landbrugsexamen betales ved Indskrivningen 7 Rd. Bestaaer en Examinand ikke Examen, eller ønsker han at tage den om, er han pligtig til, naar han atter vil fremstille sig til samme, at betale Examensafgift paany.

Studerende med Indfødsret kunne erholde Understøttelse under deres Studietid ved Høiskolen. Denne Understøttelse udbedes af Høiskolens Undervisningsraad. Elever kunne erholde Stipendier og fri Undervisning; extraordinære Deltagere derimod kun fri Undervisning, o: fri Afgang til Forelæsnings- og Øvelser. Stipendier og fri Undervisning tildeles kun trængende Studerende, der have godtgjort at være i Besiddelse af Fliid og Evne til at kunne høste fuld Rytte af Høiskolens Undervisning.

Først efter et halvt Aars Ophold ved Høiskolen vil en Studerende i Reglen kunne erholde Understøttelse; dog vil en Undtagelse kunne finde Sted med de Studerende, der fra Forvalterskoler, høiere Bondeskoler eller de kongelige Seminarier ankomme til Høiskolen, hvilke, naar de ere trængende, strax ved Optagelsen kunne erholde Understøttelse, forsaavidt de ere forsynede med saadanne anbefalinger fra Skolernes eller Seminarernes Bestyrere, som Ministeriet anseer for tilfredsstillende.

Stipendier og fri Undervisning tilstaaes for et halvt Aar ad Gangen. En Elev kan erholde Stipendium eller fri Undervisning i flere paa hinanden følgende Halvaar, dog ikke i længere Tid end den, man anseer nødvendig, for at han kan fuldende Studiet.

Størrelsen af et Stipendium er fastsat til 10 Rbd. maanedlig, men kan, naar en høiere Grad af Trang og Værdighed er tilstede, forhøies til 15 Rbd.

Stipendiet betales maanedlig forud. Der kan desuden uddeles overordentlige Understøttelser af 25 Rbd., som ved Halvaarets Slutning udbetales Elenen paa engang.

Fri Undervisning er forbunden med ethvert Stipendium, ligesom ogsaa fri Afgang til de Øvelser, der finde Sted i den Klasse, hvortil Elenen hører.

Ingen Elev kan oppebære mere end 100 Rbd. halvaarlig i Understøttelse, deri indbefattet Betaling for Forelæsninger og Øvelser.

Enhver Ansøgning om Stipendium eller fri Undervisning maa være ledsaget af paalidelige Vidnesbyrd om Trang og et udfyldt Skema, der udleveres fra Høifolens Kontor.

Hvert Aars 23de August begynder et nyt Kursus, der er beregnet til 1½ Aar og altsaa ender i Marts det 2det Aar derefter.

Undervisningsfagene ere: Kemi, Fysik og Meteorologi, Jordbundslære, Botanik, — Huspattebyrenes Bygning og Liv, Almindeligt Husdyrbrug, Læren om Agerdyrkningsredskaber, Agerdyrkningslære, Meierivæsen, Almindelig Landbrugslære, Landmaaling og Nivellering, Tegning.

Kemi. Undervisningen heri omfatter:

Almindelig uorganisk Kemi. Der gives en udførlig Fremstilling af de hyppigst forekommende Grundstoffer og uorganiske Forbindelser med stadigt Hensyn til deres Betydning i Naturen og Anvendelse i det daglige Liv.

Almindelig organisk Kemi. Foredraget herover omfatter fornemmelig de egentlige Plante- og Dyrestoffer, samt de Produkter af disse, som finde Anvendelse i eller have Betydning i det daglige Liv.

Analytisk Kemi. Der gives en Fremstilling af de i analytisk Henseende vigtigste Forhold, som Stofferne i Almindelighed udvise. Foredraget har, uden at opgive den videnskabelige Enhed, fornemmelig de i landøkonomisk Henseende vigtige Forbindelser for Die. Ved Udviklingen af de analytiske Metoder træder dette dog i det Hele mindre frem ved den kvalitative Analyse end ved den kvantitative.

Døvelser i Laboratoriet. Eleven bringes saavidt, at han ved sin Afgang fra Høiskolen kan udføre en kvalitativ Analyse af de sædvanlig forekommende Stoffer og en kvantitativ Bestemmelse af de i Landøkonomist Henseende vigtigere Forbindelser, saasom af sædvanlige Salte, af Jordprøver, Gjødningsstoffer, Foderstoffer m. m.

Fysik og Meteorologi. Undervisningen heri omfatter:

Mekanisk Fysik: faste Legemers Ligevægt, draabeflydende og luftformige Legemers Ligevægt og Tryk, samt Hovedsætningerne af den almindelige Bevægelseslære.

Kemisk Fysik: Barmelæren samt Hovedsætningerne af Læren om Magnetisme og Elektricitet.

Optik. Lovene for Lysets Forplantning, Tilbagekastning og Brydning, en Beskrivelse af de almindeligste Instrumenter og en Anthydning af Interferents- og Polarisations-Fænomenerne.

Meteorologi: de Fænomener, som vise sig i det daglige Liv.

Jordbunds-lære. Der gives en kort Skildring af Jordskorpens Bygning og Dannelsesmaade, hvorved de Mineralier og Stenarter, der have Betydning for Landmanden, og de Formationer, der væsentligen danne Jordbunden her i Landet, særlig fremhæves. Dernæst betragtes Jordbunden i dens Forhold til Planterverdenen; dens almindelige fysiske og kemiske Egenskaber undersøges nærmere, og de forskellige Jordbundsarter beskrives med Hensyn til deres Betydning for Planterne, hvorved der lægges et videnskabeligt Grundlag for Boniteringen af Jorderne.

Botanik. Der gives Eleven en Fremstilling af Planternes Anatomi og Fysiologi og deres Formlære. I den botaniske Systemlære gennemgaaes det naturlige og det linneiske System, og dertil knyttes praktiske Døvelser i at bestemme Planter efter disse to Metoder. Foredraget over den anvendte Botanik giver en efter det naturlige System ordnet Oversigt over de Planter, der paa forskjellig Maade ere af Bigtighed for de Fag, hvorpaa Undervisningen ved Høiskolen gaaer ud (o: Næringsplanter for Mennesker og Husdyr, de vigtigste Træarter og andre Kulturplanter samt Ukrudsplanter).

Botaniske Ekspeditioner foretages fra Mai Maanedes Begyndelse engang om Ugen, afvekslende den ene Gang en længere Tour, som i Almindelighed medtager en hel Dag, den anden Gang en kortere Tour paa nogle Timer.

Huspartedyrenes Bygning og Liv fremstilles i et kort Foredrag, i hvilket der især lægges Vægt paa de Organ-systemer, som ere de vigtigste for Bedømmelsen af Dyrenes Brugbarhed og hensigtsmæssige Behandling.

Almindeligt Husdyrbrug, indbefattende:

Diætetik og Husdyrhold eller Læren om Dyrenes henfigtsmæssige Nøgt og Pleie med stadigt Hensyn til den forskjellige økonomiske Anvendelse, der gjøres af dem. Til dette Afsnit slutter sig:

Beflaglæren, eller Læren om Hovens Pleie, der omfatter Beflagets Betydning for Hovens Befæsthed og Form, samt den Indflydelse, som det efter sin Eiendommelighed kan udøve paa Støtte og Bevægelse.

Husdyravl. Herunder afhandles ikke alene Husdyrenes Kjønsliv, men ogsaa Lovene for Nedarvingen og disse Loves Benyttelse i økonomisk Henseende. I Forbindelse med Husdyravl afhandles:

Bygnings- eller Ydrelæren, ved hvilken Sammenhængen mellem visse Legemsformer og visse Ydelser eftervises.

Læren om Agerdyrkningsredskaber. Der gives en Beskrivelse af de Redskaber og Maskiner, der anvendes i Agerbruget, og en Veiledning til deres Anvendelse.

Agerdyrkningslæren omfatter Betingelserne for Plante- kulturen (Gjødning, Vandafledning, Jordens Bearbejdelse) og Kulturplanternes almindelige Behandling, (Saaning, Høst og Opbevaring), dernæst Sædskiftet, Engkultur og raa Jorders Opdyrkning, og endelig de vigtigste Landbrugsplanternes Dyrtning.

Melkerivæsen. Der gives en Anvisning til Mælkenes Produktion, Behandling og Anvendelse.

Almindelig Landbrugslære. Foredraget omfatter: Agerdyrkningens Udviklingshistorie i Danmark, Beskrivelsen af forskjellige Landes Agerdyrkningsforhold og Anvendelsen deraf paa vore egne Forhold, og giver en Udsigt over Regnskabs- væsenet ved en større Landeiendom.

Landmaaling og Nivelkering. De Studerende under- vises i Opmaaling ved Hjælp af Stokke, Kjæde og Vinkelspeil, Konstruktion af Kort, Arealberegning samt Deling af en Figur efter opgivne Forholdstal. Fremdeles gjøres de bekendte med Brugen af Nivellementer, Konstruktion af Profiler og ækvivalente Kurver. Hvert Aars Juli Maaned benyttes til praktiske Øvelser.

Tegning. De Studerende øves i geometrisk Tegning (Projektionslære), Redskabstegning og Korttegning. De bringes saavidt, at de kunne tegne et Agerdyrkningsredskab efter Maal samt rentegne det af dem opmaalte Terrain.

Ved Siden af ovennævnte Forelæsninger vil der i et po- pulært Foredrag blive meddelt de Studerende en Udsigt over de Sygdomme hos Husdyrene, som det er af Bigtighed

for Landmanden at kjende; specielt med Hensyn til deres Symptomer, deres Aarsag, den Betydning de have for Dyrets Liv eller Førlighed, samt den Hjælp, som kan anvendes af Landmanden, indtil en Dyrlæge kan blive tilkaldt. Denne Del af Undervisningen bliver ikke Gjenstand for Examensprøve.

Undervisningsffemaet er lagt saaledes:

1ste Semester, fra 23de August til 31te Januar.

Forelæsninger:

Fysik	6	Timer	ugentlig.
Almindelig uorganisk Kemi	4	—	—
Huspattebyrenes Bygning og Liv	2	—	—
Læren om Agerdyrkningsredskaber	2	—	—
Landmaaling	2	—	—

Ovelser:

Arbejder i Laboratoriet	6	Timer	ugentlig.
Tegning	8	—	—

Foredraget over Agerdyrkningsredskaber begynder først i Midten af September Maaned, naar den Studerende ved Fysiken er gjort bekendt med Lovene for de mekaniske Potentser.

Ovelserne i Laboratoriet begynde i Slutningen af September; indtil den Tid finder Tegneundervisningen Sted i 2 Timer daglig, senere kun 4 Gange ugentlig, 2 Timer hver Gang.

Naar den Studerende begynder at tage Del i de analytiske Ovelser, kan han benytte Laboratoriet daglig imellem Kl. 9—3, naar hans Tid tillader det.

Tegnesalen staaer baade i dette og i de følgende Semestre aaben hver Dag fra Kl. 9—3.

2det Semester, fra 1ste Februar til 6te Juli.

Forelæsninger:

Organisk Kemi	3—4	Timer	ugentlig.
Analytisk Kemi	2—3	—	—
Fysik (Examinatorier) indtil 1ste April	2	—	—
Botanik, alm. og økonomisk	4	—	—
Fordbunds lære	3	—	—
Almindeligt Husdyrbrug	6	—	—
Landmaaling	2	—	—
Læren om Agerdyrkningsredskaber	2	—	—

Ovelser:

Ovelser i Plantebestemmelse, fra 1ste Mai	1	—	—
Tegning	8	—	—

Laboratoriet staaer aabent til Afbenyttelse for de Studerende daglig fra Kl. 9—3.

Fra 1ste Mai foretages botaniske Ekspeditioner hver Lørdag, afvekslende den ene Gang en længere Tour, som i Reglen vil medtage hele Dagen, den anden Gang en kortere Tour paa nogle Timer.

Juli Maaned anvendes til Øvelser i Landmaaling og Nivellering, ligesom ogsaa Prøverne heri, hvilke senere under Afsluttet om Examen nærmere ville blive omtalte, udføres i denne Maaned. En Eftermiddag om Ugen anvendes til paa Høiskolen at gjøre de Studerende bekendte med Forsøgsmarken og til at vise Brugen af de Redskaber, der opbevares i Samlingen.

3die Semester, fra 23de August til 31te Marts.

Forelæsninger:

Analytisk Kemi, indtil henimod Jul	2	—	—
Botanik, alm. og økonomisk, indtil 1ste Oktbr.	4	—	—
Almindeligt Husdyrbrug	4—5	—	—
Agerdyrkningslære, Meierivæsen og almindelig Landbrugslære, fra 1ste Oktbr.	10	—	—

Øvelser:

Øvelser i Plantebestemmelser, indtil 1ste Oktbr.	1	—	—
Øvelser	2	—	—
Tegning	8	—	—

Laboratoriet staaer aabent til Afbenyttelse for de Studerende daglig fra Kl. 9—3.

De botaniske Ekspeditioner fra forrige Semester fortsættes hver Lørdag indtil 1ste Oktober.

De for dette Semester opførte Forelæsninger ophøre, forsaavidt de ikke ere sluttede forinden, i Reglen den 1ste Marts. Marts Maaned benyttes til Examensforberedelse.

Examensbestemmelser. Afdelingen til Examen, der er offentlig, staaer aaben for alle, hvad enten de have modtaget Undervisning ved Høiskolen eller ikke. — Der examineres i hvert Fag i det Omfang, hvori det er foredraget ved Høiskolen.

Examen bestaaer i:

- en skriftlig Prøve i Agerdyrkningsdisciplinerne og i almindeligt Husdyrbrug,
- en praktisk Prøve i kemisk Analyse, Landmaaling og Nivellering og i Tegning,
- en mundtlig Prøve i Fysik, Kemi, Jordbundslære, Husdyrernes Bygning og Liv, Botanik, almindeligt Husdyrbrug, Øvelser, Agerdyrkningslære og Meierivæsen, og i almindelig Landbrugslære og Redskabslære.

Den praktiske Prøve i Kemi bestaaer i Udførelsen af en kvalitativ og kvantitativ Analyse, hvori baade organiske og uorganiske Stoffer kunne være tilstede. Der gives en skriftlig Beretning over hele Arbejdet, ved hvilket Brug af Bøger er tilladt. Prøven i kvalitativ Analyse udføres under stadig Opsigt.

Prøven i Landmaaling og Nivelering bestaaer i Opmaaling af et Terrain paa 70—100 Tdr. Land og Nivelering af en Linie paa omtrent 1000 Alen. Der leveres Kort, Arealberegning og Nivellementsprofil. Prøven udføres i Juli Maaned.

Prøven i Tegning omfatter:

a) en Projektionstegning, b) Tegning af et Agerdyrkningsredskab og c) Kopi af en Signatur- og Skriftplan. Disse Tegnearbejder udføres i Kursus efter Læreren's Opgave og under hans Tilsyn. Endvidere af d) det ved Prøven i Landmaaling rentegnede Kort og e) Tegning af et Agerdyrkningsredskab, som udføres under specielt Tilsyn i Examenstiden.

Naar Eleven har endt sin Examen, tildeles der ham et Examenstestimonium, som indeholder hans Hovedkarakter, og en Karakterliste, som indeholder Specialkaraktererne for hvert af de Fag, hvori han er bleven prøvet.

I Paaskeferien, fra Onsdagen før til Tirsdagen efter Paaske, Pinteferien, fra Lørdagen før til Tirsdagen efter Pinte, Juleferien, fra 23de December til 6te Januar, og i Sommerferien, fra d. 1ste til 22de August, overalt de nævnte Dage medregnede, holdes ingen Forelæsninger eller Øvelser for de Landbrugsstuderende ved Højskolen.

De Studerende maa selv sørge for Bolig, Kost, Bøger o. Ig. I de mange nyopførte Bygninger i Skolens nærmeste Omgivelser ligesom ogsaa i den nærliggende Frederiksberg By eller Vesterbro vil det være let at finde passende Kvarter, uden at Eleven behøver at søge dette inde i Kjøbenhavn, der formedelst den større Afstand fra Skolen mindre vel egner sig dertil.
